

Ko je leta 1869. Njegovo Veličanstvo cesar Franc Jožef potoval po vojaški Krajini, bil je Trnski v cesarskem spremstvu ter je cesarju razlagal želje raznih poslanstev in v cesarskem imenu tudi odgovarjal v popolno zadovoljstvo cesarjevo in je zato bil izredno imenovan za polkovnika. Ko so potem l. 1872. Krajino razvojačili, postal je Trnski prvi veliki župan belovarski, ali kmalu se je za to čast zahvalil, ker mu vest in njegov značaj nista dopuščala, da bi povsem zvrševal vladne naloge. Dobivši o tej priliki komturski Franc Jožefov red, preselil se je v Zagreb, kjer je bil kmalu pridružen k zapovedujočemu generalu. Tukaj je dobil obilo dela, katero je opravljal vestno. Preložil je izborna več znanstvenih del: o nedostatku vode v gorenji Krajini, o uravnavi Save, o lepoti hrvaške Krajine in kako jo ohraniti, kar je radi nedostatnih izrazov bilo dokaj težavno in je jedino on mogel izraze zajeti iz naroda, med katerim je živel in služboval.

Trnski je mnogo storil tudi za hrvaško gledališče, preložil in priredil je več gledaliških iger.

Leta 1885. je stopil v pokoj, nastanivši se v Zagrebu, ali njegov bistri um še vedno deluje za mili narod. Leta 1887. so Hrvatje dostojno proslavili petdesetletnico njegovega književnega delovanja, kateri slavi so se i Slovenci pridružili, a Matica hrvaška ga je odlikovala tako, da ga je imenovala svojim častnim udom.

Trnskega jezik je lep in naroden, obogatil ga je z mnogimi novimi izrazi iz naroda, med katerim je živel. Oblika mu je gladka, mera različna. Trnski je presadil in udomačil v hrvaškem pesništvu mnoge ptuje verze in mere.

Prepričan, da narod ničesar toliko ne potrebuje, kakor dobrih književnih plodov, spisal je Trnski mnogo lepih in poučnih spisov. Največ njegovega književnega delovanja je nagromadene v „Viencu“, mnogo raztresenega po raznih listih. Dobro bi bilo, ko bi se izbrale in izdale njegove najboljše pesmi, povesti in spisi, ker tako bi Hrvatje najbolj odlikovali samega pesnika, na katerega morajo biti vedno ponosni.

Trnski bo težko to srečo dočakal, najbrž:

Potomci šele prav čistili ga bodo,
Ker deloval je za vero, dom, slobodo.

Pevčeva izpôved.

Ko je z dušo mi življenja
V prsih zabrstéla kal,
Stvarnik méni koprnenja
In v srcé je pesmij dal.
Hvala Tebi med naródi,
Večni, dobri Stvarnik moj,
Da si méni vélel: Bódi!
Da si méni vélel: Pój!

Tvoje, Gospodar, povélje
Od mladosti sem vršil:
V strune díhal misli, želje,
Rádost, žalost v pesem líl;
Vendar, Oče ljubeznívi,
Zémlja je dolina zmot,
V nji pri svetem jaz pozívi
Pravi sem izgréšil pot!

Ob srebrnih strun zvenénji
Sén je nékoč me obstrl,
V rádostnem tedáj drhténji
Prízor zapeljív sem zrl:
Stol kraljévski, veličájni,
Naodet v bliščóben kras,
A na njem v lepóti bájni
Bôginje vzneséni stas.

Bôginja bíla je — sláve;
Ob prestólu vrste móž
Stale sredi so planjave,
Nakrašéne s cvetjem rož —
In pozvala je krdela,
Pristopíli so možje:
Z lávori nje roka bela
Vsem ovila je glavé . . .

Tebi torej pevec slábi
Pesmij Tvojih vračam dar,
Tebe níkdar več ne zábi
Pevčeve ljubezni žar —
Ti pa nékoč v rajskem svítí,
Stvarnik moj in Utočník,
Pevca Ti, Gospod, me kíti
Z vencem večnih lavorik!

Méni pa zatrepetala
V snú je duša tisti hip,
V žilah burno kri zaplala,
Glásno bil srcá utrip — —
Pôtlej sén je čarujočí
Svoj zagrnil mi obráz,
A po bôginji cvetočí
Koprnel odslej sem jaz . . .

Milost, Oče dobrotljívi!
Zémlja je dolina zmot,
V nji pri pevskem jaz pozívi
Pravi sem izgréšil pot.
Danes vem, da prêstol oni
Slave — v prah se razdrobí,
In da vencev milijoni
Žéljne le slepé — očí!